

Produktion av hästmjölk och dess „biprodukter“ på Karlstorp

Hästmjolkproduktion (på Karlstorp):

Hästmjolk produceras vanligtvis av ston från robusta häst-raser (så som t.ex. Haflinger i hästmjölksproduktionen i Österrike och Tyskland och Islandshästar och Fjordhästar i hästmjölksproduktionen i Norge. Robusta häst-raser används oftast till hästmjölksproduktion då dessa raser ger lika mycket mjölk som t.ex. halvblods-ston, men behöver mycket mindre foder/foder med mycket mindre näringshalt. Dessutom är hästar av robust-raser enklare i hållning och vanligtvis friskare, behöver mindre skötsel och skydd och lever längre, vilket alltihop sänker produktionskostnaderna för hästmjölken.

Här på Karlstorp har vi valt att producera hästmjolk med hjälp av islandshästar då biprodukterna till hästmjölksproduktionen (föl, ridhästar, ridning) ger störst möjlig vinst med islandshästar (jämfört med andra robust-häst-raser).

Precis som de flesta kvinnor bland oss människor, så är också ston i stånd att producera mera mjölk än ett enda föl behöver.

(Ibland kan ju även hästar få tvillingar och oftast kan stoet då mata båda sina föl utan besvär).

Hästarna på Karlstorp är alltså inte framavlade för att producera mjölk åt både sitt föl och till försäljning samtidigt, men de klarar det ändå utan besvär, eftersom de får mycket bra mat och omsorg.

Alla mjölkston (och deras föl) på Karlstorp matas med 100 % KRAV-godkänt foder. (Målet är att hela gården blir KRAV-godkänd).

Målet är att få 10 islandsföl om året och därmed alltså ha ständigt tillgång till 10 mjölkproducerande ston.

„Biprodukter“:

Alla ston är inte lika bra mjölkston. Vissa ston gillar att bli mjölkade och de diar frivillig även andra hästars föl eller sina ettåriga barn samtidigt med sina nyfödda föl. Andra ston ger rätt så lite mjölk till oss, och är även lika „snåla“ mot sina egna föl. För oss här på gården är det dock lätt att anpassa oss till detta genom att vi också rider våra hästar. Sämre mjölkston jobbar mer i ridningsverksamheten än de bättre mjölkston.

Blir ett sto inte dräktigt ett år (detta kan hända ibland precis som hos os människor) så kan hon sedan i vanliga fall ändå mjölkas andra året och parallellt jobbar stoet i ridning tills hon åter får föl och börjar producera mjölk helt på nytt.

Ett år efter starten på Karlstorp köptes en egen avelshingst i högsta klass (med världsberömda förfäder och syskon och topp-avelsbetyg från ett mycket känt svensk stuteri) med mål att kunna avla med bara egna hästar (egna ston och egen hingst) (och därmed kunna sänka produktionskostnaden) men samtidigt få biprodukter (föl) som är mycket bra lämpade till försäljning på den svenska marknaden.

Alla sto-föl som föddes på gården stannar kvar för att följa i sina mödrars fotspår, medans alla hingstföl blir solda direkt efter födseln, eller blir kvar som unghingstar/vallacker till senare försäljning som inriden unghäst när de fyller 5 år. (De löner sig ej att sälja unghästar i åldern 1-4 år då priserna i denna kategori är mycket låga, hästerna är då ej söta föl längre men inte heller ridhäst ännu. Därför säljs antingen nyfödda föl eller inridna unghästar på Karlstorp).

Hur går själva mjölkningen till:

Det mjölkas inga ston innan deras nyfödda föl är minst 6 veckor gamla och har börjat dricka vatten och äta gräs själva. Ston och föl går ihop i en stor flock tills fölningarna är minst 8 månader gamla, men oftast ännu längre.

När vi mjölkar ston så ställer vi stoets föl i boxen bredvid, så att de kan se sina mammor och flera föl står ihop, så att de kan leka med varandra under tiden.

Innan vi planerade hästmjölksproduktionen på Karlstorp, kollade vi upp hästmjolk-producenterna som redan fanns. Och precis som ni kanske gjorde, så hittade vi ingen producent alls i Sverige, bara införsel av torkat pulver (från Belgien mestadels). I andra länder är det däremot mycket vanligare med hästmjolk-produktion.

I Maj 2010 besiktigade vi t.ex. ett stort häst-mejeri i Ukraina med 800 mjölkston. I Ukraina är det mycket vanligt med hästmjolk och där kan den även köpas i helt vanliga stora matbutiker över hela landet. Det finns även många hästmjölksproducenter i Tyskland och några i Norge.

Vi kan få 1-3 liter mjölk per dag från våra islandsston. Mjölken kan antingen bli såld direkt på gården – färsk - till grannarna eller folk som hämtar den direkt, eller så kan den bli nedfrusen mycket snabbt direkt efter mjölkningen och sedan senare bli skickad till eventuella kunder i kylbox.

Hästmjolk: särdrag och fördelar i detalj

Det går mycket bra att dricka mjölken bara rakt av. Mjölken känns tunnare men sötare än vanlig komjölk men smakar annars mycket bra. Smaken liknar te med honung och mjölk i. Man kan baka med den (allt smakar lite sötare då bara), man kan använda den för kokning eller så kan man lägga våt-förband runt yttre sår.

Det går väldigt bra att göra kefir och yoghurt av hästmjolk och den kan mycket väl jäsas till alkoholhaltiga drycker (p.g.a. den höga sockerhalten), men p.g.a. den låga fetthalten så fungerar det däremot inte att göra smör eller ost av hästmjolk.

Vi själva använder bara hästmjolk på gården (istället för komjölk) till alla vanliga bestyr. Hästmjolk innehåller dock - i motsats till ko/get/fårmjolk - mycket lite fett, men smakar sötare och innehåller en stor mängd nyttiga mineraler och vitaminer i en mycket nyttigt sammansättning.

Vitamin A 00-500 ppb (129-145 IE)
Vitamin B1 100-500 ppb (129-145 IE)
Vitamin B2 150-650 ppb
Vitamin B6 300 ppb
Vitamin B12 3,3 ppm
Vitamin C 98-151 ppm (250-333 IE)
Vitamin E 0,65-1,05 ppm
Kalcium (Ca) ca. 1000 ppm
Fosfor (P) ca. 536 ppm
Magnesium (Mg) ca. 120 ppm
Järn (Fe) ca. 14,4 ppm
Kalium (K) 484-530 ppm
Natrium (Na) 116-119 ppm
Klor (Cl) 302-440 ppm
Koppar (Cu) 0,17-0,36 ppm
Eisenoxyd ca. 20 ppm
Mangan (Mn) 0,03-0,04 ppm
Kobolt (Co) 12,4-16,0 ppb

Dessutom: Mjölksocker (6,26-6,85%), Acetylcholin (1 mg/l), Cholin (30-40 mg/l), Lecitin(0,109-0,25 mg/l), Citronsyra (0,175%), Kolesterolin (94-168 ppm); följande Enzymer och Ferment: Peroxydase, Oxydase, Phosphatase, Diastase, Katalase, Lipase, Acetylcholin osv

Användningsområden

Det viktigaste är den underbara effekten som intagandet av hästmjök brukar ha för kroppen och den mest kända helande effekten - på huden.

Du som intressent, har kanske också har hört gamla sagor/berättelser som talar om förr i tiden där drottningar badade i hästmjök och dessa sagor har såklart sin bakgrund i samma kunskap som folk har haft sedan länge tillbaka i tiden: hästmjök har en mycket positiv inverkan på människors hud. Det sägs också vara mycket nyttigt för öppna sår som inte vill läka hos gamla människor. Bada sår i hästmjök och läkningsprocessen sätter igång och hästmjöksbehandling (bara utifrån, eller utifrån och inifrån) kan leda till att såret försvinner helt och hållet.

Själv har vi kommit på tanken på att använda hästmjök (och numera också producera och sälja det) för att jag (som startade gården) har lidit svårt av psoriasis som barn/ungdom. Det började när jag var 3 månader gammal och höll mig i ett stenhårt grepp tills jag var 26 år - då min mamma upptäckte någon reklam om hästmjök och köpte det åt mig.

Sedan dess har min psoriasis försvunnit helt - det finns inte ett spår kvar av den (medan gamla bilder visar rätt så tydligt hur jättedåligt jag var p.g.a. psoriasis tidigare). Sedan min mamma upptäckte medlet åt mig har jag alltid druckit hästmjök regelbundet och fortsätter att göra det än idag för säkerhets skull (så att inte hudbesvären ska komma tillbaka).

Detta är förresten också ett annat användningsområde för hästmjök mot psoriasis, förutom att dricka den: bada den sönderklade armen (eller knävecket eller var det nu är på kroppen du har problem med psoriasis) i hästmjök regelbundet, så kan detta ha helt enastående läkningseffekter – så som det var i mitt fall t.ex.

Det finns en del information om hästmjök som hjälpmedel mot psoriasis på nätet (fast det mesta är nog inte på svenska tyvärr) och vi är själva i färd med att samla egna exempel från svenskar (som är villiga att prova) och på vad hästmjölken kan och inte kan göra för dem som har hudproblem (och andra problem).

Nyligen fick jag t.ex. lära mig av en äldre svensk kvinna att hästmjök är ett gammalt svensk husmedel mot kikhosta och en rumänska har velat köpa hästmjök av mig eftersom - som hon berättade - det är allmänt känt i Rumänien att hästmjök är allmänt nyttigt för folk - Hon ville absolut dricka den, för att hon hade cancer och kände att hon ville göra allt hon kunde för sin kropp.

Att få din hästmjök från Karlstorp

Idag kan du få färsk hästmjök på Karlstorp. Vi säljer 1 liter för 190:-kr
Du kan också vara med och se själva mjökprocessen eller även vara med och prova att mjölka själv.

Mjölken kan också skickas djupfryst i isolerförpackning nästan överallt inom Sverige med den vanliga posten inom ett dygn. Mjölken är då mycket bra isoler-förpackad och det finns dessutom kylaggregat i förpackningen, därför hinner mjölken ej tina upp tills den kommer fram till mottagaren som ska lägga paketet omedelbart i frysen igen.

Det är dock hittills olagligt i Sverige att sälja opastöriserad mjök i större skala.

Det finns en lobby som jobbar på att få igenom nya lagar angående mjökförsäljning särskild från mindre gårdar.

Hos de flesta andra hästmjöksproducenterna rekommenderas det 6-månaders-kurer där patienten ska dricka en liter mjök om dagen. Vi håller med våra kollegor men skickar gärna ut en mindre mängd också, så att du kan få prova.

Vid intresse hör gärna av dig via mejl, sms eller telefon.